

Den sene Derridas betydning for Das Beckwerk

Das Beckwerk, marts 2009

Das Beckwerk er blevet opfordret til at skrive noget om “Den sene Derridas betydning for Das Beckwerk”. Som repræsentant for Das Beckwerk har jeg påtaget mig opgaven. Indledningsvis bør jeg måske nævne, at jeg ikke ved, hvad eller hvem eller hvor Derrida er. Eller var. Jeg har aldrig hørt om Derrida, og det vil jeg heller aldrig komme til. Siden vi modtog opfordringen, har jeg gennemgået Das Beckwerk fra grundlæggelsen i 2002 og ned i mindste detalje og kan med sikkerhed sige, at Derrida ikke er nævnt og ikke optræder noget sted eller på noget tidspunkt i werket.¹

1 Tilbage er bare at vente. I menneskehedens historie og ikke mindst i vores kultur er der en lang tradition for at vente. Hvad venter man på? Hvad som helst. Hvem som helst. Der er næsten ingen grænser for, hvad eller hvem menneskene og menneskeheden har ventet på op igennem de sidste tre tusinde år, men det mest populære, det, der virkelig har formået at samle folk i et folk, en bevægelse, ja, en hel kultur, har altid været den største, det afgørende, det ufattelige, men ikke desto mindre tænkelige, forudsigelige: Frelseren, Mesteren, Undergangen, Begivenheden eller Den Yderste Dom. Men mod slutningen af det forgangne årtusinde nåede de viseste af de vise frem til, at det var, ikke bare absurd, men også uetisk overhovedet at vente på nogen eller noget bestemt. Tilbage er ideelt set bare at vente. Før eller siden dukker den op. Pludselig er det sket. Fremtiden vil kun finde sted der, hvor den ikke er ventet.

Men det kan Das Beckwerk ikke vente på. Det har vi ikke tålmodighed til, sådan er vi, rastløse, utålmodige, vi er nødt til at GØRE noget. Så hvad gør vi? Det mulige? Det kan enhver gøre. Måske det muliges Kunst? Vorherrebevares! Der er kun en ting at gøre: Det umulige.

I Das Beckwerk forsøger vi at gøre det umulige. Det er selvfølgelig umuligt. Det siger sig selv. Så meget desto bedre: Så vil vi aldrig lykkes. Så er vi ikke pludselig sket. Så har vi ikke pludselig endelig fundet sted. Så kan vi vedblive endnu ikke at have været.

Men hvad *gør* vi så? Hvad bliver det til? Det er spørgsmålet. Ikke hvad vi mener eller tror eller tænker. Hvad *gør* vi? Det er det afgørende.

Og svaret?

Das Beckwerk *gør* i praksis alt muligt: “walks, serial photography, novels, performances, concerts, installations, video, historic events, guided museum tours” etc. etc. Vi, der netop har erklæret udelukkende at forsøge at gøre det umulige, vi *gør* i praksis alt muligt. Det er til at græde over. Men det har vi ikke tid til. Vi nøjes med at konstatere, at det formodentlig er den paradoksale og helt logiske og nødvendige konsekvens af at forsøge at gøre det umulige.

Das Beckwerk er i sin praksis helt uforsvarligt. Das Beckwerk kan angribes fra alle tænkelige og utænkelige sider. Og Das Beckwerk er da også konstant under angreb. Men desværre kun fra nogle få sider: De mest indbydende, de umiddelbart tænkelige. Dem der siger sig selv. Resten må vi så selv tage os af. Så det *gør* vi.

At kritisere, at opfordre til den uafsluttelige (selv)kritik. Det er, hvad der bør gøres. Men ikke nok med det. Så let slipper hverken vi eller I: den kritiske idé eller den spørgende holdning. Det kan enhver sidde på sin stadig fladere røv med hovedet begravet i bloggen og *gøre*. Næh, det, vi kræver (af os selv), er desuden en vis emancipatorisk og *messiansk* bekræftelse: Det lover vi. Og et løfte må nødvendigvis love at blive holdt, og altså ikke forblive snak eller blog, men helt konkret frembringe begivenheder, nye former for handling, praksis, organisation!

Sådan! Det kunne vi ikke have sagt (meget) bedre. Men hvordan *gør* man det så? Det er det, vi drejer os om. Det er jo ikke nok at sidde på sin stadig fladere røv og sige og skrive, at det ikke er nok at sidde på sin stadig fladere røv og sige og skrive. Det kan enhver jo *gøre*, selv Derrida. Hov ... der var den, der kom den, og nu er den sket!

For et års tid siden så vi en film. Den handlede om en mand. En ældre mand. “Det umulige er det, der bør gøres,” sagde manden. Men hvad gjorde han? Det er spørgsmålet. Han åbnede et skab og tog en jakke ud, trak jakken af bøjlen og tog den på. Så lukkede han skabet. Han stod på gulvet i et af sine mange værelser og stuer, man så hans sko helt tæt på, i *close-up*: Skoen er blankpudset, den hviler i et loddent hvidt gulvtæppe og foran den, for foden af manden, spinder en siameserkat. Han står i entreen og tager sin lange beige trenchcoat på, hans hår er hvidt og blødt og lidt uglet, han taler med sin kone, hun holder sig i baggrunden, skramler med tallerkener, disker op. Han sidder hos frisøren og lader en hånd (en helt Anden) glide gennem sit hår og klippe det. Han trækker en stol ud og sætter sig på sin plads ved bordet i køkkenet, hvor hans kone har disket op: kaffe, ristet brød, smør og honning, og nu smører han først smør, så honning på det ristede brød. Han går på fortovet langs gaden i en storby. Han går let foroverbøjet i sin lange beigehvide trenchcoat. Hans ansigt er roligt, han smiler, han har lune, han bevæger hænderne, når han taler. Han standser. Så går han over gaden. Han sidder ved sit bord og skriver.

Han skriver. Og taler. Han skriver og taler. Ikke hurtigt, ikke euforisk, men roligt, lyttende. Han rejser sig og går omkring i sit tilsyneladende kolossale hus, en villa med store stuer, klassiske møbler, vinduer mod haven, ja, der er også en have. Han har fået besøg, et andet par, også de ældre, også de dannede, velklædte, herren i jakkesæt, skjorte og slips, hans hår er fint og glat og klippet, som var han den lille prins. Manden, vores mand, åbner en flaske champagne og hælder op i fire krystalglas, der står på en bakke. Bakken er af sølv, champagnen den bruser. Han hæver glasset og skåler. Så står han igen i sit køkken, han står igen og igen i sit køkken, han tager en skål ud af køleskabet, løfter husholdningsfilmen af skålen, han bøjer sig frem og tænder for en lille transistorradio og lytter til Verdenshistorien, *hvad sker der? hvad gør man?* mens han med en gaffel skubber skiver af, er det aubergine? ud af skålen og ned på den hvide tallerken og griber en lille krystalkarafel og hælder olie ud over skiverne. Det er, hvad han gør.

Er det virkelig det? Er det det umulige? Eller er det bare noget, han gør, mens han venter på det umulige? Mens han venter på og skriver og taler om det umulige: "Det umulige er det, der bør gøres." Det siger han. Men hvorfor gør han det så ikke?!

(Hans ansigt. Hans hænder. Måden han går let foroverbøjet i sin lange beigevide trenchcoat. Jeg elsker ham. Jeg? Der kom jeg. Nu er jeg. Hvem ved jeg ikke, men det er også lige meget, for nu er jeg. Her. Alene. Med ham. Han kender mig ikke, han har aldrig hørt om mig, og det vil han heller aldrig komme til. Han er den smukkeste mand, jeg har set. Han og min barndoms Columbo, Columbo i sin lange, men noget mere nussede, fedtede, sin noget mere krøllede beigevide trenchcoat. Columbo som roligt og ydmygt og uge efter uge påtog sig at opklare det, der allerede og for øjnene af os var sket. Columbo og Per Aage Brandt. Hans ansigt, hans hænder, måden han lytter på, venter, og så, ganske roligt, begynder at tale. Jeg elsker ham. Jeg ville ønske, at han ville gøre noget. Jeg ville ønske, at han i det mindste ville *forsøge* at gøre det umulige. Jeg ville elske ham for det! Ville jeg? Jeg elsker ham jo, det har jeg jo lige sagt. Men for hvad? For det eller den, han er? Hvad skulle det være? Jeg ved sgu ikke, hvad eller hvem, han er. Jeg elsker ham bare. Hans ansigt, hans hænder, måden han lytter på, roligt, opmærksomt, mens han taler.)

Hvad gør vi? Det er spørgsmålet. Og svaret: "Det umulige er det, der bør gøres."

På et tidspunkt deltog manden i et universitetsseminar, ja, det lod til, at han selv var værten. I løbet af seminaret talte man, og især han, en del om "begivenheden". Det havde han tydeligvis gjort før, han havde talt og skrevet en del om "begivenheden", det der ikke kan forudsiges eller planlægges eller bare besluttes. Men pludselig var det, som om han her på sine gamle dage – han var tydeligvis en ældre mand – forbandt "begivenheden" med den helt konkrete situation, han nu og her stod og sad i: Et universitetsseminar; som ganske vist havde en overskrift, men hvor ikke ethvert ord var planlagt, hvor der var åbent for spørgsmål og diskussion, hvor der kunne ske noget uforudset. En begivenhed? Det sagde han ikke. Ikke rent ud. Men han fik tydeligvis skabt en fornemmelse, blandt seminarets deltagere, blandt dem, der nu var, om at det, de var fælles om, det de med al deres snak gjorde, pludselig ville vise sig at have været ... Åh, nej, tænkte jeg (ja, nu var jeg pludselig igen, men denne gang *helt* alene, uden for enhver sammenhæng, et spøgelse), det kan han da ikke mene: Skulle det virkelig være en begivenhed?! Jeg kunne ikke tro, at han virkelig kunne tro det. Det, jeg som udenforsiddende, som den usete, ubemærkede, spøgelse, så, var jo ikke andet end et helt almindeligt, muligvis enestående, og helt sikkert inspi-

rerende, mindeværdigt osv. osv. universitetsseminar. Og i det samme vidste jeg, at min reaktion var typisk, for mig og for verden: Uanset, hvad der monne ske, så kan det ikke være en veritabel begivenhed. Og det kan jeg heller ikke tro, at han troede. Det var sikkert bare noget, han her og nu – og på sine gamle dage – sagde for at skabe den der bedrageriske, men helt sikkert hyggelige følelse af fællesskab, samhørighed, dette forræderiske “vi”.

Organisation. Skabelsen af det ustyrlige “vi”.

Jeg alene kan ikke gøre det umulige. Det umulige er noget, vi i fællesskab må gøre. Og fællesskabet, skabelsen af dette “vi”, der skal gøre det umulige, kræver organisation. Ordet “organisation” optræder allerede tidligere i denne tekst, for enden af en linje, som det sidste, afgørende ord, den yderste konsekvens af det, Das Beckwerk i forvejen er (u)kendt for at love at gøre: “begivenheder, nye former for handling, praksis, organisation!” Organisation har hidtil været det svageste led i Das Beckwerk. Det nærmeste, vi har været på organisationen af massen i et fælles “vi”, var *Mission Iran*, vores forsøg på i Iran i efteråret 2006 at organisere og forbinde især de unge iranere i et netværk, der kunne udløse en ny “Bevægelsen”, en ny, den virkelige! revolution. Den fandt – så vidt vi ved – ikke umiddelbart sted. Den afgørende forskel på os og Lenin, det, der frelste os fra at have gjort det umulige, at have udløst en umulig begivenhed, var vores mangel på tæft for organisation af masserne. Men det er en anden historie. Den kommer vi til.

Det, der bør gøres, er ikke det, der ligger lige for. Det er klart. Det kan enhver se, det er lige til at tage op og føle på. Det, der bør gøres, er heller ikke det, der endnu kun kan skimtes, der!, som en lille prik længst ude i fremtiden. Den eller det er der jo i en vis forstand allerede. Men det, der bør gøres, det der skal ske, er heller ikke noget, der pludselig kommer over os, fra oven, som et mirakel, et lyn eller et navn.¹ Messias? Fri os for Messias! Nej, det må vi selv gøre. Vi kan ikke vente på Messias, vi kan ikke kalde eller håbe på eller overhovedet beskæftige os med Messias og hans eller hendes eller dens eller dets mulige ankomst. Messias har allerede været her. Det vil muligvis være et mirakel, men ikke en begivenhed, hvis han pludselig (igen) trådte ind gennem en åbning i Historien. Den lukker vi hermed. Så er det gjort. Begivenheden er det, vi (selv) skal gøre, det vi – hvis bare vi bliver ved med, pauseløst og against all odds, at love og forsøge at gøre – pludselig allerede har gjort.

“Dette betyder, at det umulige er det, der bør gøres. Begivenheden, hvis en sådan findes, består i at gøre det umulige.”

Altså ikke afvente eller forudsige eller omtale eller opfordre til, men at GØRE det umulige. Det er i sidste ende derfor, Das Beckwerk gør alt muligt, fordi vi tager dette alvorligt, måske alt for alvorligt: At blive ved med at forsøge at gøre det umulige. Alt (muligt) andet er lige meget. Das Beckwerk. For eksempel.

¹ Derrida: Det siger sig selv, at ethvert ord, der tillægges og dermed identificerer et fænomen, en ting eller en person, og som dermed betegner “ham selv”, medfører en øjeblikkelig forstening, som man kun kan tage afstand fra, og bøje sig for, og respektere, som var han, eller hun, eller den eller det, en “mester”.